

Esityksestä pyydettiin lausuntoa liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Autoalan keskusliitolta, Autoliitolta, Autotuojat ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Energiamarkkinavirastolta, Energiateollisuus ry:ltä, FINBIO-Suomen Bioenergiayhdistys ry:ltä, Greenpeacelta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Linja-autoliitolta, Maakaasuyhdistys ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Maan Ystäviltä, Marttaliitolta, Suomen Bensinikauppiaiden ja Liikennepalvelualojen Liitto SBL ry:ltä, Suomen Bio-kaasuyhdistys ry:ltä, Suomen Biodieselyhdistys ry:ltä, Suomen Huolintaliikkeiden liitto ry:ltä, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:ltä, Suomen Kuluttajaliitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Suomen Paikallisliikenneliitto ry:ltä, Suomen taksiliitto ry:ltä, Suomen Yrittäjiltä, Tullihallitukselta, Turveteollisuusliitto ry:ltä, Verohallinnolta, Öljy- ja Kaasualan Keskusliitolta sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselta.

Lausuntonsa ovat antaneet maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Tullihallitus, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto, Energiamarkkinavirasto, Energiateollisuus ry, FINBIO-Suomen Bioenergiayhdistys ry, Linja-autoliitto, , Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto, Suomen Kiinteistöliitto ry, St1 Oy, Gasum oy, Koneyrittäjien liitto, Tekniikka Elämää Palvelemaan ry, Helsingin kaupunki, Logistiikkayritysten liitto ry, Vuokralaiset VKL ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Suomen Kuluttajaliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Paikallisliikenneliitto ry, Suomen yrittäjät ry, Turveteollisuusliitto ry, Föreningen Greenpeace Norden, Teknologiateollisuus ry, Lassila & Tikanoja Oyj, Suomen Kaasuyhdistys ry, Veronmaksajain Keskusliitto ry, Puuenergia ry, Suomen Omakotiliitto ry, Metsäteollisuus ry, Suomen EFi Oy, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Suomen Pellettienergiayhdistys ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen tuulivoimayhdistys ry, Autotuojat ry, Kemianteollisuus ry, Suomen Biokaasuyhdistys ry, Kauppapuutarhaliitto ry sekä Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Kokonaisuutena lausunnonantajat ovat pitäneet ehdotettua energiaverotuksen muuttamista nykyistä enemmän ympäristöperusteiseksi tervetulleena uudistuksena, joka julkistalouden kestävyys turvaamisen ohella tukee yhteiskunnan keskeisiä energia- ja ympäristöpoliittisia tavoitteita päästöjen vähentämiseksi, uusiutuvan energian edistämiseksi, energian säästämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi. Erityisesti muutosta on pidetty hyvänä sen objektiivisuuden ja tekniikkaneutraalisuuden takia, jolloin verotus kannustaa kustannustehokkaimpien vaihtoehtojen käyttöön ja on toimijoille läpinäkyvää sekä suosii vähäpäästöisimpiä, energiatehokkaimpia vaihtoehtoja.

Osassa lausunnoista on kannettu huolta siitä, että kerralla tapahtuva merkittävä energiaverojen korotus heikentää yhdistetyssä sähkön ja lämmöntuotannossa tuotetun kaukolämmön kilpailukykyä niissä laitoksissa, joissa polttoaineena käytetään fossiilisia polttoaineita kuten kivihiiltä ja erityisesti maakaasua. Maakaasun osalta on myös esitetty arvioita siitä, että veronkorotus vaarantaisi sen käytön erityisesti pääkaupunkiseudun bussien polttoaineena.

Teollisuus arvioi, että veronkorotus heikentää kelamaksun poistosta huolimatta merkittävästi erityisesti energiaintensiivisen vientiteollisuuden kilpailukykyä varsinkin eräiden yksittäisten yritysten kohdalla. Tästä syystä teollisuuden käsityksen mukaan energiaintensiivisen teollisuuden energiaveropalautuksen ehtoja tulisi lieventää nykyisestä.

Maatalouden edustajat katsoivat, että maataloudelle ehdotettu energiaverojen korotuksen hyvitys ei ole täysimääräinen ja että palautuksen määrää tulisi korottaa ehdotetusta. Toisaalta maatalouden veronpalautuksiin kohdistettiin kritiikkiä, koska ne kohdistuvat päästökaupan ulkopuoliseen sektoriin eivätkä fossiilisten polttoaineiden veronpalautukset kannusta uusiutuvan energian käyttöön eikä energiansäästöön. Ylipäättään erilaisten tukijärjestelmien ja energiaveropalautusten katsottiin vähentävän verotuksen tehokkuutta ohjauskeinona.

Lausunnolla olleessa esitysluonnoksessa turpeelle ehdotettiin veroa 3,9 euroa megawattitunnilta. Turpeen osalta saadut lausunnot olivat ristiriitaisia. Osa lausunnonantajista katsoi, että ehdotettu matala vero heikentää merkittävästi turveteollisuuden kilpailuasemaa ja ohjaa siihen, että metsäteollisuuden raaka-aineena käyttämää puuta ohjautuu energiantuotantoon. Toisaalta osa energia-alan lausunnonantajista katsoi, ettei turpeelle ehdotettu verotaso vielä ohjaa kuitupuuta energiakäyttöön. Useissa lausunnoissa katsottiin, että turvetta tulisi verottaa ympäristösyistä täysimääräisesti kuten muitakin fossiilisia polttoaineita.

Liikennepolttoaineiden osalta palaute on lähinnä kohdistunut siihen, ettei dieselöljyn kahdeksan sentin litralta veronkorotusta 2012 alkaen voida hyvittää täysimääräisesti kuorma-autoliikenteelle käyttövoimaveron alennuksella EU:n sallimaan minimiin ja että busseille veronkorotusta ei voida hyvittää lainkaan, koska niillä ei kanneta käyttövoimaveroa.

Lausuntojen perusteella esitykseen on tehty eräitä täsmennyksiä. Lausuntojen perusteella ei kuitenkaan ole tehty rakenteellisia tai verojen tasojen muutoksia esitykseen, koska muutokset energiaverotuksen rakenteessa ja sen vaikutuksissa toimijoihin johtuvat pääosin siirtymisestä objektiiviseen, tuotteen energia- ja hiilisisältöön perustuvaan verotukseen ja kelamaksun poiston yhteydessä tehtyyn päätökseen korottaa sähkön ja lämmityspolttoaineiden energiaveroja noin 700 miljoonalla eurolla. Myöskään esityksen valmistelun aikana tehdyt taustaselvitykset eivät osoittaneet, että yhdistetyn tuotannon asema tai siinä käytettyjen fossiilisten polttoaineiden asema muuttuisi ratkaisevasti veromuutosten yhteydessä. Veronkorotuksen johdosta kivihiilen hinta nousisi 70 prosentilla nykyisestä ja maakaasun noin 40 prosenttia vaikka kivihiilen kokonaisvero suhteutettuna energiasisältöön olisi korkeampi kuin maakaasun. Selvitykset myös osoittivat, että kokonaisuutena energiasisällisen teollisuuden energiaverojen korotus, niiden energiaverojen palautus ja kelamaksun poisto, kohtelevat sitä kokonaisuutena neutraalisti ja oikeudenmukaisesti. Kokonaisuutena tarkastelle energiaverojen korotus rasittaa enemmän sitä elinkeinoelämän osaa, joko ei kuulu energiasisällisen teollisuuden veroleikkurin piiriin. Turpeen verotuksen osalta hallitus on päättänyt ehdottaa veron käyttöönottoa asteittain vuoteen 2015 mennessä, jotta veron vaikutuksia voidaan seurata ja jotta toimijoille jää aikaa reagoida toimenpiteeseen.